

ת"פ 16733/03/18 - מדינת ישראל - מח"ש, ע"כ ב"כ מתמחה ניצן אלוני נגד עמי בן מחלוק פרץ

בית משפט השלום בבאר שבע

כ"א אייר תשע"ט
26 מאי 2019

ת"פ 16733-03-18 מדינת ישראל נ' פרץ
תיק חיצוני: 1335/17

לפני כב' השופט רון סולקין
המאשימה
נגד
הנאשם
מדינת ישראל - מח"ש ע"כ ב"כ מתמחה ניצן אלוני
עמי בן מחלוק פרץ ע"י ב"כ עו"ד נועם אליגון

פסק דין

כתב האישום והשתלשלות הדיון

הנאשם שלפני נותן את הדין בגין עבירה של מרמה והפרת אמונים, בניגוד לסעיף 284 לחוק העונשין, תשל"ז-1977. בהתאם לעובדות כתב האישום המוסכם (שהוגש מלהתחילה במסגרת הסדר טיעון), בהן הודה הנאשם במסגרת הסדר טיעון, בהיותו משרת במשטרת ישראל, כשוטר קהילתי ביישוב כסיפה - ביקש מאחר, אחד ג'אבר אלג'אבור (להלן: "ג'אבר"), כי ישיג בעבורו מכשיר טלפון נייד מסוג "אייפון 7", בתמורה לשני מכשירי טלפון נייד משומשים שהיו ברשותו. אותו אחר פעל כפי שהתבקש, כאשר לפני כן - יצר קשר עם המחלקה לחקירות שוטרים והחל לפעול בהנחייתם. לאחר הספקת הטלפון הנייד - ביקש מהנאשם לברר תוכן הרישום הפלילי של שני אנשים, אחד מהם - גיסו. למחרת היום - ערך הנאשם בדיקה במסוף המשטרתי בנוגע לשני השמות ומסר לאותו ג'אבר, כי לאחד מהם - יש רישום פלילי ולאחר - אין. הנאשם לא פירט את תוכן המרשם הפלילי.

בין הצדדים נקשר הסדר, במסגרתו הודה הנאשם בעבירה בהתאם לעובדות כתב האישום המוסכם, והנאשם הופנה להערכת שירות המבחן למבוגרים, כאשר סוכם גם, כי תיבחן שאלת הרשעתו בדין, אם כי המאשימה הודיעה, כי מבחינתה - תעמוד על הרשעתו. עוד הגבילה המאשימה, במסגרת ההסדר, עתירתה העונשית לעונש מאסר בפועל, שירוצה בדרך של עבודות שירות. פרטי ההסדר הועלו על הכתב - ראו ת/1.

ראיות לעונש

המאשימה לא הגישה ראיות לענין העונש.

ההגנה הגישה, לענין העונש, אסופת מסמכים ובהם מכתי הערכה רבים בנוגע לתפקודו של הנאשם בעת שירותו כשוטר קהילתי. המדובר במכתבים ששלחו אזרחים, בנוגע לפעילויות שונות שערך הנאשם בתפקידו הקודם, כשוטר קהילתי ביישוב מיתר, בין היתר, בבתי הספר ובגנים וכן בפתרון בעיות שונות הנוגעות לחיי האזרחים; הוגשו גם מסמכים הנוגעים לפעילותו האחרונה, כשוטר קהילתי ביישוב כסיפה; עוד הוגשו מסמכים רפואיים, המלמדים על בעיות בריאותיות שונות מהם סובל הנאשם, בין היתר, כי לאחר הסתבכותו נרשמו לו תרופות הרגעה. עוד הוצגו מסמכים בנקאיים בנוגע להדרדרות מצבו הכלכלי של הנאשם. כן הוצגה חוות דעת עו"ס המטפלת במשפחת הנאשם, לאחר הפניה מטעם משטרת ישראל, בנוגע למשבר הקשה שארע במשפחתו ולחרדות מהן החל לסבול לאחר הסתבכותו. העו"ס המטפלת, גב' מאירה לבבי-מאיר, התרשמה עמוקות ממערכת הערכים החיובית של הנאשם ושל בני משפחתו; מסרה, כי מודע לטעויות שעשה ונוטל אחריות מלאה על מעשיו; מסרה, כי בעבור הנאשם - המשטרה היא קבוצת השתייכות מוסרית, ערכית, מקצועית וחברתית.

עוד השמיעה ההגנה, במסגרת פרשת העונש, את רעיית הנאשם, אשר סיפרה על נסיבות המשפחה - בני הזוג נשואים עשר שנים; הורים לשישה ילדים; הנאשם משרת במשטרת ישראל מזה כ-27 שנה; המשפחה עברה טלטלה קשה מאז הסתבכות הנאשם, ובשל הפחתת משכורתו בעקבות השעייתו - אף נקלעה למצוקה כלכלית.

הערכת שירות המבחן למבוגרים

בעניינו של הנאשם הוגשו שני תסקירים, המפרטים את נסיבותיו האישיות, כבן 50 במועד עריכת התסקיר הראשון, נשוי ואב לשישה.

הנאשם בן למשפחה בת 12 נפשות, אשר חוותה מצוקה כלכלית משמעותית. האב עבד כבנאי והאם - שמשה כעקרת בית. להורים לא היו המשאבים להכווין את ילדיהם. על אף הנסיבות המשפחתיות - סיים 12 שנות לימוד בתיכון מקיף וזכה לתעודת בגרות מלאה. לאחר מכן, התגייס לשיבת הסדר ושירת בצה"ל כנהג טנק וככבאי. בסמוך לאחר שחרורו - התגייס למשטרת ישראל, שם שירת 27 שנים, מתוכם 17 שנה כשוטר קהילתי ביישוב מיתר.

הנאשם הכיר את אותו ג'אבר לאור חובות שצבר ואף ייעץ לו כיצד לפנות ללשכת ההוצל"פ להסדרת חובותיו. לדבריו, לאור עסקת השדרוג, שערך מול אותו ג'אבר, חש אי נעימות לסרב לבקשתו, ולכן מסר לו את המידע החלקי, תוך נסיון להתחמק מבקשתו.

הנאשם הביע כאב רב וחרטה על מעשיו, כמו גם צער על השלכות ההליך כלפי עתידו וכלפי משפחתו.

שירות המבחן התרשם, כי הנאשם אדם בעל תחושת מחויבות לחוק, כאשר הסתבכותו בעבירה נבעה מקושי של הנאשם להציב גבולות לזולתו, אם כי כעת, במסגרת הקשר עם שירות המבחן - מגלה מודעות גבוהה יותר לאלמנט מכשיל זה.

שירות המבחן התרשם, כי הבושה שחש הנאשם ממעשיו וכן ההליך הטיפולי בו שולב - מפחיתים הסיכוי לחרוג מהגבולות בעתיד.

כאן המקום לציין, כי הנאשם שולב בהליך טיפולי - הן בקבוצה טיפולית והן באופן פרטני. שירות המבחן ציין, כי הנאשם שיתף פעולה בטיפול באופן מלא, תוך בחינת התנהלותו והמניעים שהובילוהו לעבירה.

עוד הופנה הנאשם, מטעם הפסיכולוג המשטרה, לטיפול אצל העו"ס - שהערכותיה הובאו לעיל, בפרק הדין בראיות שהוגשו במסגרת פרשת העונש. שירות המבחן התרשם אף הוא מתסמינים של חרדה ממשית, שפיתח הנאשם, אשר מצוי, כל העת, בתהליך של עיבוד והפקת לקחים ממעשיו.

לאור התרשמות שירות המבחן מהנאשם וכן מההליך הטיפולי המשמעותי שעבר; על רקע המחירים האישיים והמשפחתיים הרבים ששילם הנאשם עד כה; על מנת למנוע אבדן מקום עבודתו - בו תפקד לאורך שנים - בא שירות המבחן בהמלצה שיקומית-טיפולית, להמשיך שילובו של הנאשם בהליך הטיפולי, תחת צו מבחן; וכן להשית עליו עונש חינוכי בדמות צו של"צ, בהיקף של מאה שעות. כל זאת - תוך הימנעות מהרשעת הנאשם.

טענות הצדדים

המאשימה הגישה טענותיה לעונש בכתב (ת/2), וכן השלימה אותן על פה.

המאשימה הדגישה הצורך להילחם בנגע השחיתות במנהל הציבורי בכלל ובמשטרת ישראל בפרט, על מנת למנוע פגיעה באמון הציבור במערכות אלה.

המאשימה מבקשת להשית על הנאשם עונש במתחם שינוע בין מספר חדשי מאסר בפועל, לריצוי בדרך של עבודות שירות ועד מספר חדשי מאסר בפועל, במאסר ממש. לאור המלצותיו החיוביות של שירות המבחן בעניינו של הנאשם ונטילת אחריות על מעשיו - עותרת המאשימה לעונש של מאסר בפועל בן 4 חדשים לריצוי בדרך של עבודות שירות, בצירוף עונשים נוספים של מאסר מותנה וקנס.

אשר לשאלת ההרשעה - מתנגדת המאשימה לביטולה, באשר, לטענת התובעת - לא הוכח סיכון לפגיעה קונקרטית בסיכויי שיקומו של הנאשם.

ההגנה, הדגישה שירותו הטוב של הנאשם במשך השנים.

ההגנה טענה, כי לא היה מקום לכך, שהמאשימה לתייג מעשיו של הנאשם כ"שחיתות" וכי אין המדובר בשוטר מושחת.

ההגנה ביקשה ליתן משקל לעובדה, כי היוזמה לעבירה באה מכיוון אותו אחר, אשר התברר, כי פעל כסוכן מטעם מח"ש.

ההגנה עותרת לביטול הרשעת הנאשם בדין.

כל אחד מהצדדים הפנה לפסיקה, אשר לשיטתו - תומכת בעמדותיו.

בדברו האחרון, פירט הנאשם את נסיבותיו האישיות. סיפר, כי במשפחתו "חיים משטרה ונושמים משטרה". סיפר, כי רואה בעבודתו שליחות. הביע חרטה עמוקה ונטל אחריות על מעשיו.

דין והכרעה

העבירה שעבר הנאשם הינה בעלת פוטנציאל לפגיעה, הן בפרטיותם של האזרחים, לגביהם נמסר המידע; הן באמון הציבור הכללי במשטרה.

אם גם ניתן לקבל טענת ההגנה, כי היוזמה לעבירה באה מכיוונו של אותו ג'אבר, אשר פעל, זו העת, בהתאם להוראות היחידה החוקרת - הרי אין מחלוקת, כי חצה הנאשם הגבולות המקובלים, תוך חדירה למאגר נתונים המכיל תוכן רגיש, שהרשאה שניתנה לנאשם לעיין בו, מטרתה שימוש במאגר לצורך עבודתו בלבד.

מתחם הענישה בגין עבירה זו, בנסיבותיה, נע בין עונש מאסר צופה פני עתיד, עתים בצירוף עונש שיקומי, עד למאסר בפועל בן מספר חודשים. ראו הפסיקה הענפה שהובאה בגזר דינה של חברתי, כב' השופטת ג' סקפה-שפירא, ת"פ 68200-03-16 **מדינת ישראל, המחלקה לחקירות שוטרים נ' מזרחי** (פורסם במאגרים - 2018).

עוד ראו, לעניין זה, גזר דינה של חברתי, כב' השופטת נ' בכור, ת.פ. 60792-07-14 **מדינת ישראל, המחלקה לחקירות שוטרים נ' כהן** (פורסם במאגרים - 2016 - להלן: "**פרשת כהן**").

עם זאת, בנסיבותיו המיוחדות של המקרה דנן, מוצא בית המשפט, כי הוצגו שיקולים המצדיקים חריגה מהמתחם מטעמי שיקום, בהתאם לסמכותו של בית המשפט לפי הוראות סעיף 40ד' לחוק העונשין, תשל"ז - 1977, תוך אימוץ מלא של המלצת שירות המבחן למבוגרים, לרבות המלצתו בנוגע לאי-הרשעת הנאשם.

בנוגע לשאלת ההרשעה, התבחינים העדכניים הם שניים: האחד - האם עצם טיבה של העבירה, בנסיבותיה, מאפשר הימנעות מהרשעה, כענין ערכי, תוך שבית המשפט מביא בחשבון את אמון הציבור במערכת המשפט; השני - האם הוכח חשש קונקרטי לפגיעה בעתידו המקצועי של הנאשם ובסיכויי שיקומו, כתוצאה מהרשעתו בדין, כאשר מידת הפגיעה אינה מידתית ביחס לעבירה, בנסיבותיה.

במקרה דנן, התשובה לשתי השאלות הללו - חיובית.

אשר לטיבה של המעידה: המדובר באירוע נקודתי; היוזמה לעבירה, באה, באופן עקיף, מרשויות החקירה, במצב בו חש הנאשם אי-נעימות כלפי מי שסייע לו בענין אחר; הנאשם סיפק מידע כללי ביותר ולא פירט את תוכן המרשם הפלילי. המדובר, אמנם, בחריגה מהוראות הדין, וגם אם הנאשם נתבקש לעשות זאת על ידי אחר - הדבר אינו פוטר אותו מאחריות. אך צודק הסניגור, כי לרוב, חריגה כזו, בנסיבותיה, היתה מסתיימת במישור המשמעותי וכי ככל הנראה, התגלגל הענין לפתחו של בית המשפט, בשל כך, שהחקירה נפתחה בגין חשדות נוספים, אשר לא הוגש בגינם כתב אישום.

אכן, טעה הנאשם בשיקול דעתו, אך המדובר בטעות אחת, נקודתית, אשר בסופו של דבר, התמצתה במסירת מידע

כללי בלבד. כמובן, גם טעות זו היתה עלולה להוביל לפגיעה בפרטיות האזרחים, שנתבקשה בדיקת המרשם לגביהם, אך לנוכח טיב המידע שסופק - המדובר בפגיעה שאינה ברף הגבוה.

בית המשפט אינו מקבל טענת התביעה, כי העבירה שעבר הנאשם, בנסיבותיה, מצביעה על קיומה של "שחיתות" כחלק ממערכת הערכים בה מחזיק. אדרבא, כל גורמי ההערכה וגם מפקדיו של הנאשם, תמימי דעים, כי המדובר באדם ערכי, שהחוק משמש נר לרגליו. החריגה החד פעמית שחרג הנאשם מהוראות הדין ומפקודות המשטרה - אינה ברמה כזו המונעת דיון בשאלת ההרשעה.

אל מול מעידה נקודתית זו, עומדות שנות שירות ארוכות של הנאשם, הן בצה"ל בתפקיד פיקודי; הן שירות ארוך מאוד במשטרת ישראל.

כל שנות השירות הללו היו ללא דופי וניתן אף לומר, כי ההערכות להן זכה הנאשם, הן מטעם מפקדיו והן מאזרחים שונים עמם בא במגע במסגרת תפקידו - הן יוצאות דופן לחיוב ואכן, מלמדות על מי שראה בשירותו במשטרה בבחינת שליחות ותואמות את התרשמות שירות המבחן למבוגרים וכן התרשמות העו"ס המטפלת.

ביום פקודה - מן הדין שיבוא שירותו הארוך של הנאשם, על האופן המיטבי בו ביצע את שירותו - לזכותו.

הוסף לכל אלה, התרשמות שירות המבחן, לאחר הליכי בירור והערכה עמוקים ומתמשכים, כי הנאשם מגלה תובנה מלאה ביחס לדפוס המכשיל, שעמד בבסיס הטעות (הקושי שלו להציב גבולות לאחרים, או, במילים אחרות, כי הנאשם הוא בעל הכרת הטוב ורגיש יתר על המידה לבקשותיהם של אחרים. מידות אלה הן שהביאו למעורבות הרבה שלו בפעילות למען הציבור, גם מעבר לנדרש; הן גם שהכשילוהו בעבירה). שירות המבחן התרשם, כי הנאשם רכש הכלים הנדרשים על מנת להימנע מטעויות מסוג זה בעתיד.

כאמור, השתלב הנאשם בהליך טיפולי משמעותי, הן במישור הפרטני והן במישור הקבוצתי, כאשר, במקביל, השתלב גם בהליך טיפולי במסגרת פרטית, אליה הופנה מטעם המשטרה, הכל במטרה להפיק הלקחים הנדרשים ולשקם את חייו ואת חיי המשפחה.

לכל אלה יש להוסיף, כי הנאשם זכה לתגובה קשה וכואבת לטעות שעשה: הקריירה המשטרית שלו נקטעה באבה; הוא מושעה משירות מזה זמן ארוך; בהתאם להתרשמות שירות המבחן והעו"ס המטפלת, נקלע למצוקה ולחרדות בתחום הנפשי; בנוסף, בהתאם לראיות שהוצגו, נפגעה קשות כלכלת המשפחה, אשר הגיעה למצב דחק של ממש. בכל אלה, היה כדי להמחיש לנאשם, המחיר של החריגה מהשורה.

אשר לפגיעה בסיכויי שיקומו של הנאשם - זו ברורה מאליה. להרשעה פלילית עלולה להיות, בהסתברות גבוהה, השפעה משמעותית בנוגע לשאלת המשך שירותו של הנאשם במשטרת ישראל. אמנם, כפי שטענה המאשימה, פגיעה זו אינה

מחויבת וכל מקרה נשקל לגופו, אך הנסיון מלמד, כי הרשעה פלילית, במיוחד בעבירה בגינה הועמד הנאשם לדין - אינה מאפשרת, בדרך כלל, חזרה לשירות.

זהו אחד המקרים, בהם הפגיעה בסיכויי השיקום עלולה להיות קשה ובלתי מידתית אל מול ההסתבכות הפלילית, בנסיבותיה.

לאחר שיקול ועיון מעמיק בהערכות שירות המבחן ובטענות הצדדים, כמו גם בפסיקה שהוגשה - מוצא בית המשפט לאמץ המלצת שירות המבחן למבוגרים, אשר, במקרה דנן, תואמת גם את האינטרס הציבורי - לפתוח הפתח לשיקומו ולהמשך שירותו הטוב של הנאשם.

בית המשפט אינו מוצא להטיל על הנאשם, במקרה דנן, עיצום כספי. בית המשפט לא התרשם מנזק ממוני שנגרם למי מהמעורבים בפרשה, ואף לא מצא, כי העבירה נעברה במטרה להפיק רווח כלכלי. לכך יש להוסיף את מצבו הכלכלי הקשה של הנאשם, הנתון בתקופת השעיה ארוכה.

בפסק הדין ע"פ 3554/16 **יעקובוביץ נ' מדינת ישראל** (פורסם במאגרים - 2017), הורה בית המשפט על ביטול הרשעתו של מערער, אשר שימש כמעקל מטעם רשות האכיפה והגביה, והיה מעורב בפרשיית הונאה, במסגרתה הציגו הוא ואחרים מצג שווא, כאילו המדובר בשוטרים, לצורך מימוש כלי רכב מעוקלים. באותו מקרה, נערך שימוש לרעה בסמכות תוך פגיעה בפרטיותם של החייבים.

בית המשפט העליון, הרכב ברשות כב' השופטת (כתוארה אז) א' חיות, הורה על ביטול ההרשעה על מנת למנוע פגיעה בסיכויי שיקומו של הנאשם, אשר היה בתהליך של לימודים למקצוע.

בית המשפט מוצא, כי במקרה שלפנינו, הוכחה אף פגיעה קשה יותר בסיכויי השיקום וכי המעשה, במקרה דנן, בוודאי אינו חמור יותר מהפרשיה שנדונה באותו מקרה.

עוד, **בפרשת כהן** דלעיל, הורה בית המשפט על ביטול הכרעת דין מרשיעה בעניינו של שוטר, אשר נטל מאזרחית, לאחר שנעצרה במחסום, מכשיר טלפון חכם, שלא כדין, והחזיקו ברשותו חרף הפצרות מפקדיו, גם שם, המדובר במקרה שמבחינה ערכית - מהווה כשל חמור יותר מהמקרה דנן, מה גם, המדובר היה בפגיעה בקניינו של אזרח, במישור המעשה.

בשני פסקי דין שניתנו, בעת האחרונה - הורה בית המשפט על ביטול הכרעת דין מרשיעה ועל אימוץ המלצה שיקומית-טיפולית, כאשר בשני המקרים - ניתן בהחלט לומר, כי העבירות שנעברו, בנסיבותיהן - חמורות יותר. ראו ת.פ. 14028-01-16 **מדינת ישראל נ' אוקנין** (פורסם במאגרים - 2018), שם היה מדובר בשוטר, שחזר אחר מתלוננת, אותה פגש במסגרת אירוע משטרי ובתוך כך - מסר לה נתונים בנוגע למרשם הפלילי של בן זוגה וכן מסר לה ייעוץ משפטי בנוגע לחשדות שעמדו נגדה; כן ראו ת.פ. 23242-05-17 **מדינת ישראל נ' עאסם** (פורסם במאגרים - 2019),

שם המדובר היה בקצין משטרה, אשר נעצר כל ידי פקחי רשות הטבע והגנים, תוך שימוש לרעה בכוח המשרה, כשהוא מאיים לעצור אותם ומנסה לשבש עבודתם.

בית המשפט אינו מוצא, כי הסתבכותו זו של הנאשם דנן מטילה עליו כתם ערכי, המונע המשך שירותו למען הציבור במסגרת משטרת ישראל ואף בכל גוף ציבורי או ממשלתי אחר.

אי הרשעתו בדין עשויה לאפשר המשך התרומה מצדו למדינה ולחברה.

כמובן, אם יפר הנאשם האמון שניתן בו, או תחול נסיגה בהליך הטיפול - ניתן יהיה לדון מחדש בשאלת ההרשעה והעונש, על כל המשתמע מכך.

לאור כל האמור, מתוקף סמכותו של בית המשפט בהתאם להוראות סעיף 192א' לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], תשמ"ב - 1982, מורה בית המשפט על ביטול הכרעת הדין המרשיעה מיום 20/06/18.

בית המשפט מורה כדלקמן:

1. הנאשם ירצה עבודות של"צ בהיקף של 100 שעות, בהתאם לתכנית השל"צ שתגובש ע"י שירות המבחן ותוגש לבית המשפט בתוך 30 יום מהיום. על הנאשם להתייצב, בתוך 7 ימים מהיום, בשירות המבחן, לקבלת הוראות בנוגע לריצוי עבודות השל"צ. הנאשם מזהר, כי אי התייצבות לריצוי עבודות השל"צ, או אי שיתוף פעולה בנוגע לריצוי - עלול להביא להפקעת צו השל"צ ולדיון מחדש בשאלת ההרשעה והעונש בתיק זה, על כל המשתמע מכך;

2. הנאשם יעמוד במבחן למשך שנה מהיום. במסגרת צו המבחן, יהיה עליו להשתתף בכל הליך טיפולי או מעקבי כפי שיומלץ ע"י שירות המבחן. על הנאשם להתייצב, בתוך 7 ימים מהיום, בשירות המבחן לקבלת הוראות מתאימות. הנאשם מזהר, כי אי שיתוף פעולה במסגרת צו המבחן עלול להביא להפקעתו ולדיון מחדש בשאלת ההרשעה והעונש בתיק זה, על כל המשתמע מכך.

עותק פסק הדין יועבר לשירות המבחן למבוגרים.

צו מבחן יוגש לחתימה בתוך 30 יום מהיום.

הודעה זכות הערעור.

ניתנה היום, כ"א אייר תשע"ט, 26 מאי 2019, במעמד הנוכחים.

עמוד 7